

علمیه خواهران

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان خوزستان، شهر اهواز، مدرسه علمیه تخصصی الزهرا سلام‌الله‌علیها

رساله سطح ۴ (دکتری)

عنوان

روش تربیت قرآنی پیامبر (صلی الله علیه و آله) در مسأله

انذار و تبشیر مخاطبان مختلف

استاد راهنما

حجه الاسلام دکتر غلامرضا احسانی

استاد مشاور

حجه الاسلام دکتر سید محمدحسین میری

نگارنده

عصمت قبیّتی حسب

سال تدوین

۱۴۰۳-۱۴۰۴ ه.ش

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمیدیه

سپاس و ستایش مر خدای را جل و جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز روشن، تابان است و انوار حکمت او در دل شب تار، درفشان. آفریدگاری که خویشتن را به ما شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمری و فرصتی عطا فرمود تا بدان، بنده ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید.

تقدیم ؛

به سرور بانوان دوجهان، عطای خداوند سبحان، کوثر پربهای قرآن، کفو و همتای امیر مؤمنان (علیه السلام)، مادر شیعه، اسوه حسنه، عقیقه کامله، صدیقه طاهره، محدثه شهیده، مظلومه مغصوبه و یکی از علل آفرینش عالم امکان، حضرت فاطمه زهراى مرضیه سلام الله علیها....

تقدیر و تشکر:

به مصداق حدیث شریف از امام رضا علیه السلام که فرموده اند: [مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعَمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ] بر خود لازم می دانم که مراتب تقدیر و تشکر خود را از استاد فکر و علم و عمل؛ استاد راهنمای معزز حجت الاسلام و المسلمین دکتر غلامرضا احسانی به دلیل راهنمایی های بی دریغ و استاد مشاور محترم و معزز حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید محمد حسین میری و تقدیر و تشکر از بهترین یار و همراه همیشگی، همسر عزیزم که هر کدام از این بزرگواران در تهیه و تدوین این رساله با اینجانب همکاری های دلسوزانه داشته اند و صبورانه گام به گام بنده را یاری نمودند، بسیار سپاسگزارم. و از صمیم قلب برای ایشان دعای خیر می نمایم و آرزوی موفقیت و سلامتی دارم.

فهرست منابع

- قرآن کریم، ترجمه: مکارم شیرازی، ناصر، تهران، دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی، ش ۱۳۸۰.
- نهج البلاغه، مؤلف: محمد بن حسین شریف الرضی، مترجم: محمد دشتی، الهادی، ۱۳۸۷ ش.
- ۱. ابن عاشور، محمد، التحرير و التنوير، بيروت، موسسه التاريخ، ۱۴۲۰ ق.
- ۲. ابن فارس، احمد بن فارس، معجم مقاييس اللغة، قم، انتشارات مكتب الاعلام الاسلامي، ۱۴۰۴ ق.
- ۳. ابن كثير، اسماعيل بن عمر، تفسير قرآن عظيم، بيروت، دار الكتب العلمية، ۱۴۱۹ ق.
- ۴. ابن منظور، لسان العرب، دار احياء التراث العربي، بيروت، ۱۴۰۸ ق.
- ۵. ابن هشام، عبدالملك، السيره النبويه، بيروت، دار الكتب العلمية، ۱۴۲۶ ق.
- ۶. احمد بن فارس، معجم مقاييس اللغة، محقق: عبدالسلام محمد هارون، قم، مكتب الاعلام الاسلامي، بی تا، اول.
- ۷. ازهری، محمد بن احمد، تهذيب اللغة، بيروت، الاحياء التراث العربيه، ۱۴۲۱ ه ق.
- ۸. اسلامي، علي، سيره پیامبران در قران، قم، اسراء، ۱۳۸۷ ش.
- ۹. انصاری، مذبضي بن محمد امين، كتاب المكاسب، قم، دار الذخائر، ۱۴۱۱ ق.
- ۱۰. ايزوتسو، توشيهيكو، مفاهيم اخلاقی - دينی در قرآن، تهران، فرزانه روز، ۱۴۰۱ ش.
- ۱۱. باقری، خسرو، نگاهی دوباره به تربيت اسلامي، تهران، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۴ ش.
- ۱۲. بحرانی، يوسف بن احمد، انوار الحیویه و الأقمار البدريه الأحمديه، نشر الميرزا محسن آل عصفور، بی تا.
- ۱۳. بیضاوی عبدالله بن عمر انوار التنزيل و اسرار التأويل تحقيق: محمد عبدالرحمن المرعشي، بيروت، دار احياء التراث العربي، ۱۴۱۸ ق.
- ۱۴. ثقفی تهرانی، محمد، تفسير روان جاويد، تهران، برهان، ۱۳۹۸ ق.
- ۱۵. جرجانی، سيد شريف علي بن محمد، التعريفات، تهران، انتشارات ناصر خسرو، ۱۳۷۰ ه ش.
- ۱۶. جعفری، يعقوب، تفسير كوثر، قم انتشارات هجرت ۱۳۷۶ ش.
- ۱۷. جوادی آملی، عبدالله، تفسير تسنيم، قم، اسراء، ۱۳۸۶ ش.
- ۱۸.، تفسير موضوعی، مركز نشر فرهنگي رجا، تهران، ۱۳۷۵ ش.
- ۱۹.، سيره پیامبران در قران، قم، اسراء، ۱۳۸۷ ش.

۲۰. جوهری، اسماعیل بن حماد، الصحاح، محقق: عطار، احمد الغفور، بیروت، انتشارات دارالعلم للملایین، ۳۷۶ هـ ش.
۲۱. حجتی، سید محمد باقر اسلام و تعلیم و تربیت، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۵ ش.
۲۲. حداد عادل، غلامعلی، مبانی تعلی و تربیت اسلامی، تهران، سمت، ۱۳۸۴ ش.
۲۳. حرعاملی، محمد بن حسن، وسایل الشیعه، قم، مؤسسه آل البيت عليهم السلام لإحياء التراث، بی تا.
۲۴. حسابدار، محمد، مفاتیح السعاده، انتشارات توشه، ۱۳۷۵ هـ ش.
۲۵. حسینی شاه عبدالعظیمی، حسین بن احمد، تفسیر اثنا عشری، تهران، میقات، ۱۳۶۳ ش.
۲۶. حسینی کوهساری، اسحاق، نگاهی قرانی به فشار روانی، تهران، کانون اندیشه جوان، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه، ۱۳۸۳ ش.
۲۷. حسینی همدانی، سید محمد، انوار درخشان، تحقیق: محمد باقر بهبودی، تهران، لطفی، ۱۳۸۰ ق.
۲۸. حقی برسوی، اسماعیل، تفسیر روح البیان، استانبول، مطبعه العثمانیه، ۱۳۳۰ ق.
۲۹. حلی، حسن بن یوسف، تحریر الاحکام، قم، مؤسسه نشر اسلامی، ۱۴۲۰ ق.
۳۰. حلی، یحیی بن سعید، الجامع للشرائع، قم، مؤسسه سید الشهداء (ع)، ۱۴۰۵ ق.
۳۱. خمینی، روح الله، کتاب الطهاره، قم، مطبعه الحکمه، بی تا.
۳۲. خوارزمی، تاج الدین حسین، شرح فصوص الحکم، قم، انتشارات بوستان کتاب، ۱۳۷۹ هـ ش.
۳۳. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، دانشگاه تهران، ۱۳۵۲ ش.
۳۴. رازی، ابوالفتح، روض الجنان و روح الجنان فی تفسیر القرآن، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی استان قدس رضوی.
۳۵. رازی، فخرالدین، موسوعه مصطلحات، انتشارات مکتبه لبنان ناشرون، بی تا.
۳۶. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ القرآن، بیروت، انتشارات دارالقلم، ۱۴۱۲ هـ ق.
۳۷. رضایی اصفهانی، محمدعلی، تفسیر موضوعی قرآن کریم، قم، دفتر نشر معارف، ۱۳۸۷ ش.
۳۸. روحانی، المعجم الاحصائی لألفاظ القرآن الکریم، مشهد، آستان قدس رضوی. مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۴۱۴ ق.
۳۹. زبیدی، محمد بن محمد مرتضی، تاج العروس، بیروت، دارالفکر، ۱۴۱۴ ق.
۴۰. زمخشری، محمود بن عمر، الکشاف، بیروت، دار الکتاب العربی، ۱۴۰۷ ق.

۴۱. سبزواری نجفی، محمدبن حبیب الله، ارشاد الازهان الى تفسير القرآن، بیروت، دارالتعارف للمطبوعات، ۱۴۱۹ق.
۴۲. سروش، عبدالکریم، بسط تجربه نبوی، تهران، صراط، ۱۳۹۲ش.
۴۳. شربینی، خطیب، تفسیر السراج المنیر، بیروت، دارالمعرفه، بی تا.
۴۴. شریف رضی، محمدبن حسن، المجازات النبویه، قم، مؤسسه علمی فرهنگی دار الحديث. سازمان چاپ و نشر، ۱۴۲۲ق.
۴۵. شریفی، احمدحسین، اخلاق کاربردی، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۱ش.
۴۶. شهید اول، الدروس الشرعیه فی فقه الإمامیه، قم، مؤسسه النشر الاسلامی التابعه لجماعه المدرسین، ۱۴۱۷ق.
۴۷. شهیدثانی، الروضه البهیة، بی جا، فقه الشیعۀ من القرن الثامن، بی تا.
۴۸. صائن الدین، علی بن ترکه، عقل و عشق یا مناظرات خمس، مصحح: جودی نعمتی، اکرم، تهران، انتشارات میراث مکتوب، ۱۳۷۵ ه ش.
۴۹. طباطبائی، سیدمحمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، قم، دفتر انتشارات جامعه مدرسین قم، ۱۴۱۷ق.
۵۰. طباطبائی، محمد رضا، صرف ساده، قم، دارالعلم، ۱۳۷۹ش.
۵۱. طبرسی، فضل بن حسن، جوامع الجامع، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۷ش.
۵۲. مجمع البیان فی تفسیر القرآن، تهران، انتشارات فراهانی، ۱۳۶۰ ه ش.
۵۳. الطریحی، فخرالدین، مجمع البحرین، دارمکتبه الهلال، بیروت، ۱۹۸۹م.
۵۴. طوسی، محمدبن حسن، التبیان فی تفسیر القرآن، به کوشش احمد قیصر عاملی، بیروت، داراحیاء التراث العربی، بی تا.
۵۵. طیب، سیدعبدالحسین، اطیب البیان فی تفسیر القرآن، تهران، سبطین، ۱۳۸۸ش.
۵۶. غزالی، محمد بن محمد، احیاء علوم الدین، ترجمه موید الدین محمد خوارزمی، به کوشش حسین خدیو جم، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۵۱ش.
۵۷. فخررازی، محمدبن عمر، تفسیر کبیر، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۲۰ق.
۵۸. فراهیدی، خلیل بن احمد، العین، قم، انتشارات هجرت، ۱۴۰۹ق.
۵۹. فیروزآبادی، محمدبن یعقوب، القاموس المحیط، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۵ ه ق.
۶۰. قرائتی، محسن، تفسیر نور، تهران، مرکز فرهنگی درس های از قرآن، ۱۳۸۸ش.

۶۱. قرشی، علی اکبر، قاموس قرآن، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۱۲ق.
۶۲. قطب، سید محمد، تفسیر فی ظلال القرآن، بیروت، دارالشروق، ۱۴۰۰ق.
۶۳. قمی مشهدی، محمد، تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب، تهران، سازمان چاپ و نشر وزارت ارشاد اسلامی، ۱۳۶۸ش.
۶۴. کاشانی، فتح الله، زبده التفاسیر، قم، بنیاد معارف اسلامی، ۱۳۷۳ش.
۶۵. کاشف شیرازی، محمد شریف، السراج المنیر، مترجم: حسن نصیری جامی، مولی، ۱۳۹۶ش.
۶۶. کلینی، محمد بن یعقوب اصول کافی، قم، سازمان اوقاف و امور خیریه، انتشارات اسوه، ۱۳۷۵ش.
۶۷. گروه نویسندگان، تربیت دینی در جامعه اسلامی معاصر، قم، موسسه امام خمینی، ۱۳۸۸ش.
۶۸. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، بیروت، دار احیاء التراث العربی، بی تا.
۶۹. محقق بندعلی، سعید، حکمت علوی، قم، اسراء، ۱۳۸۷ش.
۷۰. محقق حلی، جعفر بن حسن، شرایع الإسلام، قم، مؤسسه اسماعیلیان، ۱۴۰۸ق.
۷۱. محمدی حمید، صرف متوسطه، قم، دارالذکر، ۱۳۸۱ش.
۷۲. مصباح یزدی، محمد تقی، زینهار از تکبر، قم، موسسه آموزشی - پژوهشی امام خمینی (ره) ۱۳۸۷ش.
۷۳. آموزش عقاید، تهران، شرکت چاپ و نشر بین الملل سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷ش.
۷۴. پند جاوید، نگارش: علی زیتنی، قم، موسسه امام خمینی (ره)، ۱۳۷۹ش.
۷۵. معارف قرآن، قم، موسسه در راه حق، ۱۳۷۳ش.
۷۶. مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، بیروت، انتشارات دارالکتب العلمیه، ۱۴۳۰ق.
۷۷. مطهری، مرتضی مجموعه آثار، قم، صدرا، ۱۳۸۳ش.
۷۸. معرفت، هادی، التفسیر المفسرون، مشهد، الجامعه الرضویه للعلوم الاسلامیه ۱۴۱۸ق.
۷۹. التمهید، قم، موسسه فرهنگی انتشاراتی التمهید، ۱۴۲۸ق.
۸۰. معین، محمد، فرهنگ معین، تهران، امیر کبیر، ۱۳۶۲ش.
۸۱. مغنیه، محمد جواد، الکشاف، ترجمه: موسی دانش، قم، بوستان کتاب، مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۷ش.

۸۲. مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، مجمع الفائده و البرهان فی شرح إرشاد الأذهان، قم، فقه الثقلین، ۱۴۲۹ق.
۸۳. مکارم شیرازی، ناصر و دیگران، تفسیر نمونه، طهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۵۳ش.
۸۴.، برگزیده پیام قرآن، تنظیم: سیدحسن هاشمیانو علی اصغر همتیان، نشر امام علی ابن ابیطالب(ع)، ۱۳۹۴ش.
۸۵. نوروزی، محمد، آسیب‌شناسی رفتاری انسان از دیدگاه قرآن، قم، بوستان کتاب، ۱۳۹۰ش.
۸۶. همدانی، محمدحسین، انوار درخشان در تفسیر قرآن، تهران، ۱۴۰۴ق.
۸۷. هوشیار، محمدباقر، اصول آموزشی و پرورش، دانشگاه تهران، ۱۳۲۷ش.
۸۸. واحدی، علی بن احمد، اسباب نزول قرآن، بیروت، دار الکتب العلمیه، ۱۴۱۱ق.

- مقالات

۱. شاهرودی، محمدرضا، کبریت چی، محمدتقی، گونه‌شناسی «مخاطبان» قرآن و نقش آنان در فهم معنای آیات، مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی، سال ۶، ش ۴، زمستان ۱۴۰۱ش.
۲. صادق زاده، علیرضا و مریم بناهان، رویکردی تربیتی به آیات انذار و تبشیر، فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، پیاپی ۱۴، بهار ۱۳۹۱ش.
۳. محمدی، غلام‌جابر، بررسی اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی پاکستان از منظر آموزه‌های قرآنی، دوره ۱۶، شماره ۳۱، اسفند ۱۴۰۱، صفحه ۱۳۰-۱۵۴.